

Nr 45

Av herr Möller, om viss partiell kalenderreform.

År 1952 beslutade statsmakterna genomföra en partiell kalenderreform. Den innebar att Marie bebådelsedag upphörde att vara fristående helgdag för att i stället firas på en söndag, vidare att midsommardagen förlades till en lördag samt att en ny hösthelgdag inrättades genom att allhelgonadagen skall firas på en lördag.

De främsta syftena med reformen var att få en jämnare och lämpligare fördelning under året av helgdagarna samt att minska den splittring av arbetsveckorna som vissa av de fristående helgdagarna vållar.

I samband med kalenderreformen ifrågasatte en del remissinstanser liksom motionärer i riksdagen om man inte borde indraga eller flytta ytterligare fristående helgdagar, men dessa yrkanden föranledde ingen åtgärd.

Sedan 1952 års reform har en betydelsefull utveckling skett med arbetstid och fritid liksom av medborgarnas intresse för och möjligheter att tillgodogöra sig ökad fritid genom rekreation och friluftsliv. Den allmänna semestern har förlängts till fyra veckor och arbetsveckan förkortats till 45 timmar. En ny generell förkortning av arbetsveckan är aktuell och förbereds av 1963 års arbetstidskommitté. Allt talar för att inom en relativt nära framtid beslut kommer att fattas om införande av 40-timmarsveckan.

I samband härmed är det lämpligt att aktualisera en partiell kalenderreform. I första hand bör man utreda förläggningen av trettondagen och Kristi himmelfärdsdag. Man kan ifrågasätta om inte dessa båda fristående helgdagar bör få ändrad placering och lämpligen förläggas i anslutning till söndag.

Ur rekreationssynpunkt är värdet av en fristående helgdag begränsat, då den ofta inte kan utnyttjas effektivt. En medveten strävan är att söka få fritid och ledighet förlagd i slutna, sammanhängande perioder som tillåter medborgarna att bättre använda denna tid.

För arbetslivet är fristående helgdagar olämpliga genom att vålla produktionsinskränkning och störningar i driften. Arbetsveckan splittras, och för många industrier uppstår dryga kostnader genom extra stopp i arbetet etc.

Ur kyrklig synpunkt kan det verka betänkligt att ändra bestående ordning i kyrkoåret och helgdagarnas placering. När dubbelhelg infördes genom ändrad förläggning av fristående helgdag i 1952 års reform restes av kyrkliga myndigheter vissa invändningar, dock inte så starka att reformen avstyrktes.

Även med beaktande av sådana synpunkter synes övervägande skäl tala

för att nu låta utreda en kalenderreform. Den borde i första hand syfta till att förlägga trettondagen och Kristi himmelfärdsdag till en lördag i anslutning till närmast infallande söndag, så att i båda fallen dubbelhelg skapades. Därigenom skulle möjligheterna till rekreation och sammanhängande ledighet förbättras och effektiviseras, och olägenheterna för näringslivet av arbetsveckans splittring skulle minska.

Ur kyrklig synpunkt kan trettondagen inte anses ha sådan central ställning att detta skulle vara ett avgörande argument mot ändring. Beträffande Kristi himmelfärdsdag kan större tvekan måhända uppstå, men då skälen i övrigt talar för att också den får fast förläggning i anslutning till söndag bör utredningen även omfatta denna helgdag.

Det bör vara utredningen obetaget att även överväga andra alternativ för dessa helgdagars förläggning och att ge kalenderreformen en vidare omfattning för att främja de syften som ovan betonats.

Utredningen synes lämpligen kunna ske i samband med eller utföras av 1963 års arbetstidskommitté.

Med stöd av ovanstående hemställer jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära utredning om en partiell kalenderreform.

Stockholm den 18 januari 1966

Yngve Möller